

## OSNOVNA NAVODILA ZA NEGO POSAMEZNIH VRST VLAKEN

Pripravila: Tadeja Pance

Če je blago iz dveh ali več različnih vrst vlaken, je pri negi potrebno upoštevati lastnosti vseh vlaken. Način vzdrževanja je v veliki meri odvisen tudi od načina izdelave oblačilnega kosa.

### BOMBAŽ:

primeren za:

- Pranje in sušenje (mora biti dimenzijsko stabiliziran),
- beljenje,
- škrobljenje,
- apretiranje (antistatično, UV zaščita, antibakterijsko, vodoodbojno,...),
- likanje tudi pri visoki temperaturi, perila pred likanjem ne presušimo,
- kemično čiščenje (pri tem postopku se težko zagotovi dobro belino).

Bombažna oblačila so pogosto preznojena, od šminke, pudra, prahu,...

### LAN:

- Najpogostejši madeži so puder, šminka, znoj, prah (podobno kot pri bomb.),
- lanene tkanine se rade zelo nalomijo, zato je dobro prati manjše količine hkrati, v večji količini vode,
- pranje in sušenje (mora biti dimenzijsko stabiliziran, barve se spirajo),
- beljenje (če je naravne barve, se bo svetlila),
- škrobljenje,
- apretiranje ,
- likanje tudi pri visoki temperaturi,
- kemično čiščenje (se bolj ohrani, vendar ga to izsušuje, nekateri madeži se ne odstranijo).

### VOLNA:

- Ni potrebno pogosto kemično čiščenje, je zagotovo ne transformira, vendar izsušuje vlakna,
- priporočeno tudi mokro čiščenje (nizka temperatura, primernem kisel ph detergent, veliko milnice, prilagojena mehanika, centrifuga za ožemanje),
- sušenje v senci na zraku, v ležečem položaju,
- "pralna volna" (Material, ki ga je možno oprati, vendar ni priporočljiva uporaba takega materiala, saj pranje poveča obrabo, povzroči obledelost barve in poslabša obliko vrhnjih, podloženih in lepljenih oblačil.),
- najpogostejši madeži: znoj, prah, ličila, umazanija s ceste,...

#### SVILA:

Zelo dobro absorbira znoj in maščobe, ki puščajo madeže in povzročajo razbarvanje ter zmanjšujejo trdnost vlaken (nujno shranjevati čisto).

- Lahko se pere, ker pa je nagnjena k nabrekanju se spremeni površina – slabši lesk,
- lahko se kemično čisti, vendar izsušuje vlakna (ni priporočljivo preveč),
- prah se v vlažno svilo veže podobno, kot barvilo, zato ga je praktično nemogoče odstraniti in daje umazan videz,
- pri ročnem pranju se je ne sme predolgo namakati, drgniti ali ožemati,
- sušiti jo je bolje položeno,
- likanje pri nizkih temperaturah,
- pri kombiniranju z različnimi materiali, je potrebno paziti na prehajanje barve (podobno pri volni, bombažu in lanu).

#### VISKOZA:

- občutljiva na drgnjenje (manjša mehanika zaradi poškodb in trganja vl.),
- lahko se pere, a je občutljiva na visoke temperature,
- pri uporabi belil se obnaša enako kot bombaž,
- lahko se kemično čisti in ne poslabša lastnosti vlaken,
- likanje pri nizkih temperaturah ali sploh ne,
- mešanice: se oziramo na zahteve materiala, ki je zraven.

#### POLIESTER:

- Privlači maščobe, olja, masten znoj, zato ga težko peremo. Oleofobne maščobe učinkovito čistimo z organskimi topili pri kemičnem čiščenju.
- Ker so vlakna dobro odporna proti obrabi, se lahko uporabljajo intenzivne tehnike pranja, vendar temperatura ne sme biti previsoka, saj se ga zatem težko ali pa sploh ne more zlikati.
- Ne prenaša belil.
- Mešanice: prilagajanje vsem materialom v mešanici.